

הקמעונאי של ליטר חלב השתיה כמדד, ונשווה אליו את המחיר לליטר של שאר המוצרים.

הנתונים מוכיחים, שהצרכנים קונים פחות מוצרים זולים, כמו חלב שתיה וגבינות קשות ויותר מוצרים יקרים.

ב-1988 היה המחיר הממוצע לליטר לקמעונאי 60.1 סנט, בהשוואה ל-32 סנט לליטר ב-1981. לפיכך הכנסות הקמעונאים הנגזרות כאחוז יחסי מהמחיר עלו בהתאם.

ב. הקטנת הסיבסוד הממשלתי.

שנה	אחוז הסיבסוד הממוצע לחלב ומוצריו
1981	76%
1988	35%
1989	6%

התהליך של הקטנת הסיבסוד הממשלתי לחלב ומוצריו הגדיל אוטומטית את המחיר, שהצרכן צריך לשלם עבור המוצרים, כפי שרואים בטבלה לעיל. לפיכך גם התפתחות זו גרמה לעליה בהכנסות הקמעונאים הנגזרים מהמחיר לצרכן.

הצרכנים דורשים מוצרים יותר מתוחכמים מבחינת תהליך העיבוד, בעלי טיב ואיכות גבוהים יותר, אריזות יקרות יותר וכו'. דרישות אלה גרמו לעליה בהוצאות הריאליות לייצור המוצרים השונים.

אם נבדוק את התפלגות הצריכה של המוצרים השונים (ראה טבלה) ב-1988 בהשוואה ל-1981 נגלה, שהצריכה קטנה דווקא במוצרים הזולים יחסית וגדלה במוצרים היקרים. נקבל זאת על ידי זה, שנשתמש במחיר

הצריכה לנפש של חלב ומוצריו בישראל

שנה	צריכה, ליטר/נפש	שינוי באחוזים
1981	176.4	
1982	186.5	+ 5.7
1983	192.6	+ 3.3
1984	191.3	- 0.7
1985	194.4	+ 1.6
1986	195.7	+ 0.7
1987	199.2	+ 1.8
1988	200.7	+ 0.7
מצטבר - מ' 1981 עד 1988 - 13.8%		

כולסטרול והגברת צריכת החלב ומוצריו*

בנימין לב, המחלקה לבקר, שה"מ, משרד החקלאות

לא תביא להגדלת הצריכה. הדרך הנכונה והיעילה היא להסביר לציבור הצרכנים שרמת הכולסטרול בחלב ובדוב מוצריו נמוכה יחסית ושבהלת הכולסטרול כשלעצמה אינה מוצדקת. בעיקר יש לשים את הדגש על הסברה, שהחלב ומוצריו הם בעלי ערך מזין גבוה ומכילים מרכיבים חיוניים לבריאות. זאת ועוד, הם מאד טעימים!

הרחקת הכולסטרול מהחלב ומוצריו איננה פתרון

הרחקת הכולסטרול מהחלב ומוצריו איננה הפתרון הרצוי לבעיית ההגדלה של צריכת החלב - א) אין ספק שתהליך הרחקת הכולסטרול מהחלב עולה כסף וייקר את מחיר החלב

הקדמה

הח' שלמה דורי העיר את תשומת לבי לידיעה, שהופיעה בעתון "הוארד"ז דיירימן" מה-25 במאי, המספרת שפותח תהליך להרחקת הכולסטרול מחלב ומוצריו. לדעתו, לפיתוח תהליך זה חשיבות רבה, כי הוא עשוי לגרום להגברת צריכת החלב ומוצריו בהיותו פתרון לכל אלה, שבגלל הפחד מהכולסטרול נמנעים מצריכת חלב ומוצריו או הקטינו את צריכתו. לדעתי, הרחקת הכולסטרול מהחלב איננה הדרך הנכונה להגברת צריכת החלב, היא כשלעצמה

* הידיעה כבר הופיעה בחוב' אוקטובר '88 של הוארד"ז דיירימן והובאה בתירגום בחוב' 218 של "משק הבקר"

האגודה הרפואית, האגודות למניעת סרטן וחקר הסרטן ועוד, ההמלצות התזונתיות שלהם "לאמריקאים בריאים" לא מתייחסות לכולסטרול כלל ולא רואים בו גורם סיכון. המקור העיקרי של כולסטרול בדם הוא הכולסטרול המיוצר על ידי הגוף עצמו והוא פי 3 או 4 מזה שמקורו במזון. לכולסטרול תפקידים פיסיוולוגיים חיוניים, כגון למבנה הקרום הבין-תאיים, ויטמין ד', צבעי מרה, חומצות מרה ועוד. כל המומחים, רופאים ותזונאים ממליצים על הונה מאוזנת הכוללת מגוון מזונות מכל קבוצות המזון, וזה כולל חלב ומוצרי חלב.

ערכם המזין הגבוה של חלב ומוצריו וטעיותם

יש להדגיש את חשיבותם התזונתית של החלב ומוצריו לא רק כמקור ל"סידן מהטבע". החלב מזון מושלם, פרט לברזל שהתכולה בו נמוכה. בין היתר הוא מכיל חלבון מהחי הכולל את חומצות האמינו החיוניות, ויטמינים שהחשובים בהם A, D, תיאמין וריבופלavin ומינרלים למיניהם – החלב ומוצריו הם מקור טעים לאבות מזון אלה. חלב ומוצריו הם מטעמים כשלעצמם (לא דוקא מה שמכונה "מעדני חלב").

יש אניני טעם, שהיו קונים את הגבינות שלנו ולא גבינות ייבוא, לו השכלנו ליצור גבינות באיכות של הצרפתים, השווייצרים, הדנים וההולנדים.

"שד" הכולסטרול בחלב ומוצריו לא נורא כל כך

כדי להגביר את צריכת החלב ומוצריו צריך להסביר לציבור הצרכנים, שתכולת הכולסטרול בחלב וברוב מוצרי החלב נמוכה יחסית, לכן צריכתם תורמת חלק קטן מאוד לכלל צריכת הכולסטרול במנה. התכולה נמוכה במיוחד בחלב, לבן, אשל, יוגורט, גבינות לבנות וכדומה. אבל, היא נמוכה גם יחסית לכל מיני מזונות מומלצים כ"דיאטטיים", כגון דגים למיניהם, בשר עוף ועוד (ראה טבלה), כמובן פרט לחמאה ושמן לקצפת.

ומוצרי (לדוגמה, מחיר הקפה נטול קפאין עולה פי שניים ויותר מהקפה הרגיל). הנסיון מהתקופה האחרונה מוכיח, שייקור המוצרים והחלב פוגע בצריכתם; ב) לא ניסיתי ועל טעם וריח מרבים להתווכח – אבל, יש לי חשש רציני, שתהליך הרחקת הכולסטרול עלול לפגוע בטעם ואיכות החלב ומוצריו. (לעניות דעתי, לקפה נטול קפאין יש טעם שונה מהקפה הרגיל, לי הוא לא טעים). זה אל נכון עלול לפגוע גם כן בצריכה.

רמת הכולסטרול בחלב ומוצרי חלב בהשוואה למזונות שכיחים אחרים (מגר' כולסטרול ב-100 גרם מזון).

המקור: גוגנהיים וחוב': טבלאות הרכב מזונות. הוצ' משרד החינוך והתרבות, בית המדרש הממלכתי לתזונה וכלכלת הבית.

המזון	כולסטרול
ביצים שלמות	550
בשר בקר	70
בקר	300
בשר עוף	80
עוף	550
דגים בלתי מוגדרים	70
מליח, מקרל	90
סרדין	120
מיונית	70

המזון	כולסטרול
גבינות כחושות	15
גבינות חצי שמונות	65
גלידה עם שומן חלב	60-30
חלב פרה	14
חלב פרה, דל שומן	5
חמאה	260
יוגורט, לבן	10
יוגורט כחוש	0
שמנת חמוצה	85

יש רושם ש"בהלת" הכולסטרול כשלעצמה לא מוצדקת והיא דועכת. המלצות תזונתיות, בין היתר כאלה שפורסמו לאחרונה על ידי גורמים שונים בארה"ב, כגון הרופא הראשי,